

KOKKI (ravintola) OPPIMISPORTFOLIO (Vytautas Magnus yliopisto, Liettua)

Etunimi, Sukunimi.....

Johdanto

Kokin portfolion tarkoituksena on esitellä osaamista, joka on saavutettu työssä tai muussa kokonaisuudessa ammattilaiselle tyypillisessä toiminnassa.

Oppimisportfolion tehtävä on:

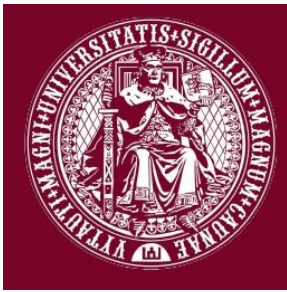
- esitellä erilaisissa oppimisympäristöissä saavutetun osaamisen dokumentteja;
- analysoida ja arvioida omaa ammatillista toimintaa;
- arvioida omaa oppimisprosessia ja lopputuotoksia;
- esitellä aineistoa formaalin, non-formaalisen ja informaalisen oppimisen tuloksista.

Oppimisportfolion kokoaa oppija yhdessä ammatillisen oppilaitoksen ohjaajan avustuksella. Arvioijat käyttävät hyväkseen portfolioa tunnistamaan **kokin** tutkinnossa tarvittavaa ammattitaitoa. Tutkinnon tunnistamisessa voimme myös käyttää non-formaaleja ja informaaleja oppimisen arvioinnin menetelmiä, kuten keskustelua, havainnointia ja testausta.

Non-formaalissa ja informaalissa arvioinnissa portfolio laaditaan tarkoituksenmukaisesti oppijan itse valitsemistaan ja perustelemistaan töistä, jotka kuvaavat oppijan yritystä, oppimisen edistymisprosessia ja saavutettua osaamista. Nämä dokumentit ja toiminnasta kerätyt tuotokset kokoavat yhteen kaiken formalin, non-formaalisen ja itseoppimisen sekä luovan oppimisen vaiheet kattavasti ja ovat merkityksellisiä oppijan saavutusten kannalta.

Portfolion kokoaminen voi olla kahdensuuntaista: toisessa voimme kiinnittää enemmän huomiota oppimisprosessiin, toisessa oppimistuloksiin.

Portfolio painottuu **oppimisprosessiin** ja palvelee sitä paremmin kuin mitkään perinteiset oppimismenetelmät tai saavutukset. Sitä käytetään välineenä arvioitaessa oppimistuloksia suhteessa oppimisen edistymiseen. Portfolio kokoaa kaikki oppimisen ja luovuuden muodot ja vaiheet. Se on käyttökelpoinen väline koko oppimisprosessin dokumentointiin – se osoittaa, miten oppija integroi erikoistiedot ja kyvyt, miten hän edistyy saavuttaakseen tietyn osaamisen. Sen lisäksi portfolio on erityisen arvokas kun oppijan pitää arvioida tiettyä osaamista suhteessa omaan oppimiseensa.

Osaamisportfoliossa esitellään oppijan parhaat saavutukset. Silloin sitä kutsutaan ostensiiviseksi eli osoittavaksi portfolioksi ja käytetään lopullisena arviointivälineenä koulutusohjelmissa.

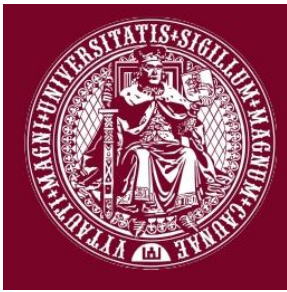
Oppimistulosten portfolio on monipuolinen menetelmä. Se on tärkeä monesta eri näkökulmasta – se toimii paremmin kuin perinteiset oppimismenetelmät ja on arvokas vaihtoehtoinen väline arvioinnissa ja tunnustamisessa. Tässä tarkoituksessa oppimistulosten portfolio voi yhdistää prosessin tai oppimisen eri ympäristöissä ja tulosten arvioinnin:

- Oppimismenetelmänä se paljastaa oppimisprosessin vaiheet ja osoittaa oppimisen.
- Oppimisen arvioinnin menetelmänä se arvioi oppijan edistymistä ja tuloksia oppimisprosessissa.
- Aiemman non-formaalien ja informaalien oppimisen arviointimenetelmänä – tiedot ja osaaminen, jotka on saavutettu erilaisissa oppimisympäristöissä, arvioidaan ammatillisessa koulutuksessa tunnustamista varten samoin kuin akateemisia opintosuorituksia varten.

Oppimistulosten portfolion merkitys ei ainoastaan heijasta sen todellista sisältöä vaan ensisijaisesti esitettävän portfoliomateriaalin kokoamisprosessia. Oppimistulosten portfolion laatu on riippuvainen siitä, millaista tukea ja ohjausta oppija saa arvioivalta koulutuksen järjestäjältä tai kuinka paljon laadullista ohjausta tarjotaan. Portfolion sisällön ja arvioinnin kriteerit pitää esittää oppijalle selkeästi ja opittavat aineet / kokonaisuudet tulee määritellä tarkasti. On tärkeää innostaa oppijat pohtimaan miten he voivat saada tunnustettua käytännön toiminnan tuotoksia.

On hyödyllistä oppijalle kerätä portfolioon erilaisia arvioita, jotka voivat johtaa suoraan tai osin tunnustamiseen. Seuraavia validoinnin muotoja voidaan käyttää:

- Dokumentin on laatinut oppija. Se pitää varmentaa.
- Työnantajan mielipide, arvio. Tässä voi olla kuvattuna tietyn käytännön toiminnan erittely. Työnantaja, esimies tai ohjaaja voi toimia hyväksyjänä.
- Henkilökohtainen tunnustaminen. Henkilö voi muotoilla oman validointinsa selittämällä osaamisen tason ja vastaamalla kysymyksiin - kuka ja missä? Henkilökohtaista validointia voivat käyttää tunnustamiseen esimerkiksi työnantaja, päällikkö, ohjaaja jne.

- Testit. Testi voi olla kirjallinen; ongelmanratkaisutehtäviä; vastaajan roolissa arvioitava henkilö ja kysymyksiä esittävät eri alojen asiantuntijat. Tulokset voidaan esittää portfolioissa arviointia-ineistona.
- Kuulustelu. Oppija voi keskustella saavutetusta oppimisesta esimiehen tai muiden asianomaisten kanssa. Tätä voi olla vaikea dokumentoida.
- Tentit, testit, havainnot, tapausten analysointi ja muita dokumentteja voidaan kerätä portfolioon.

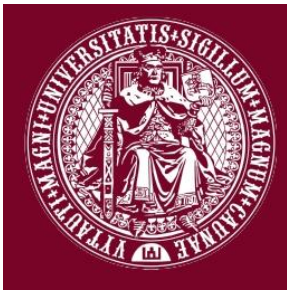
Oppimitulosten portfolioon kokoamisen prosessi on jatkumo oppimisprosessille:

- Oppija tunnistaa ja oppii tuntemaan oman oppimistyylinsä;
- vahvistaa vahvoja ja heikkoja puolia;
- kasvattaa itseään suunnittelemaan nykyhetkeä ja tulevaisuutta.

Miten valmistaudutaan kokoamaan oppimissaavutusten portfolio?

Oppimisportoflio on asiakirja, jolla erityinen rakenne. Ennen kuin aletaan koota portfoliota, oppijan on syytä tutustua ohjeisiin, joiden avulla on helpompi suunnitella sopiva portfolioon kokoamisprosessi ja saada siitä laadukas. On syytä tutustua näihin ohjeisiin

- Tutustu tarkkaan oppimisportoflion rakenteeseen ja tarkoitukseen;
- Tutustu huolellisesti tekstin sisältöön ja määritelmiin;
- Tutki huolellisesti jokainen osa ja siinä annettavat viittaukset;
- Tee portoflion laatimisesta aikataulu;
- Selvitä mitä tietoja sinun pitää kussakin osassa tuottaa;
- Täydennä säännöllisesti ja systemaattisesti yksittäiset tehtävät (taulukko ammatillisesta kokemuksesta, formaalista, non-formaalista ja informaalista oppimisesta sekä itsearviointi);
- Jos on epäselvyyksiä tai kysyttävää, ole yhteydessä opettajaasi.

1. CURRICULUM VITAE, CV

CV- kuvaus elämästä ja työkokemuksesta

Etunimi, Sukunimi.....
Kansallisuus.....
Kotiosoite.....
Puhelin.....
Työpaikka.(jos on).....
Työtehtävä tai nimike
Työpaikan osoite (jos on).....
Puhelinnumero.....
Fax.....
Sähköpostiosoite.....

Koulutustiedot (aloita viimeisimmästä):

Päivämäärät (alku- loppu)	Koulutus ammatil- lisissa koulutusor- ganisaatioissa	Saavutettu peruskou- lutus tai ammatillinen tutkinto	Erityisala(mikäli osoitettu dokumen- tissa)

Työkokemus (aloita viimeisimmästä työpaikasta):

Pvm Mistä mihin	Organisaatio	Työtehtävä, asema

Non-formaalien oppimisen tiedot (kurssin yms. suorittaminen):

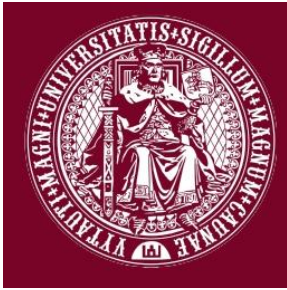
Pvm (vuosi)	Lukukausi, Kuukausi	Kurssin yms. suorittamisen kesto, (vk, kk)	Kurssi, seminaarit, harjoittelu ja koulutuksen järjestäjä	Kurssin yms. suorittamista osoittavan dokumentin nro (mikäli on)

Kielitaito:

Ilmoita osaaminen asteikolla:

- 1 - perustiedot
- 2 - hyvä
- 3 – erinomainen

Kieli	Lukeminen	Kirjoittaminen	Puhuminen	Ymmärtäminen
Liettua				
Venäjä				
Englanti				
Saksa				
Ranska				
Muu, mikä _____				

ATK-taidot:

Ilmoita osaaminen asteikolla:

- 1 - perustiedot
- 2 - hyvä
- 3 – erinomainen

Tietokoneohjelmat:	Arviointi
Microsoft Word	
Microsoft Excel	
Internet Explorer	
Muu, mikä _____	

Muu toiminta (esim. vapaaehtoistyö,):

Harrastukset:

2. KOKIN AMMATILLISEN KOULUTUKSEN OSAAMISKUVAUS

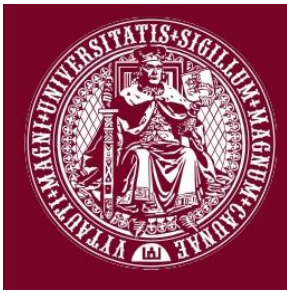
Tässä kappaleessa opiskelija esittää tiedot ammatillisen oppimisen saavuttamisesta kokin työssä.

Osaaminen – a) vaadittavat tiedot ja taidot, kyky suoriutua käytännön työtehtävistä työpaikalla; b) kyky toimia hyvin ja tehokkaasti; c) kyky käyttää tietoja, taitoja ja aistihavaintoja suoriutuakseen työnantajan vaatimusten mukaisista työtehtävistä.

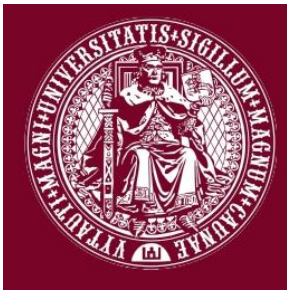
Kuvaile kuinka oppimistuloksesi vastaavat kokin ammatin vaatimuksia.. Merkitse alla olevaan taulukkoon ammatillinen osaamisesi and vertaa niitä kokin ammatissa tarvittavaan osaamiseen. Kirjoita taulukkoon myös tiedot siitä, missä ja miten olet saavuttanut osaamisesi.

Ammatillinen osaaminen (standardi)	Oppijan ammatillinen osaaminen	Miten osaaminen hankittu*
Osaa soveltaa tietojään työturvallisuudessa ja hygienia-vaatimuksissa.		
Osaa soveltaa tietojään ruuanvalmistuksen ja raaka-aineiden teknologiasta		
Osaa soveltaa tietojään aterioiden valmistamisesta, eri ruoka-aineista, osaa käyttää ruuanvalmistuksen työkortteja ja ohjeita		
Osaa soveltaa tietojään tuoreiden ja pilaantuneiden tuotteiden tunnistamisessa aistinvaraista arviointia käyttäen.		
Osaa soveltaa tietojään ruokatuotteiden säilytykseen ja käyttöön liittyvistä vaatimuksista ja olosuhteista.		
Osaa soveltaa tietojään keittiön teknisten prosessien hoitamisessa.		

* - kirjaa tähän päättötodistuksen, tutkintotodistuksen tai muun dokumentinnumero tai työnantajan arvio tai suosittelijoiden lausunnot. Liitä asiakirjojen kopiot osaan seitsemän.

Muistiinpanoja, kommentteja:

3. ITSENÄISEN, OMAEHTOISEN OPPIMISEN TULOKSET:

Tässä kappaleessa opiskelija esittää tiedot itsenäisen oppimisen tuloksista. Itsenäinen oppiminen on luonnollista, joka päivä tapahtuvaa oppimista. Sitä voi tapahtua yhteiskunnallisessa tai yhdistystoiminnassa, vapaaehtoistyössä tai työpaikalla.

Kuvaile yksityiskohtaisesti kaikki toimintasi (pää-, toissijainen; missä tapahtuu: perheessä, asuinalueellasi, itse opiskellen, vapaa-aikana, organisaation toimintaan osallistumalla).

Kuvaile osaaminen, jonka saavutat ja jaottele se tavoitteen mukaan (yhteydessä ammatilliseen toimintaan, mutta jota ei ole mainittu aiemmin kokonaisuudessaan kuvauksessa); sosiaaliseen osaamiseen (liittyy vuorovaikutukseen, yhteistyöhön, vapaaehtoistoimintaan); yleiseen osaamiseen (IT, yrittäjyys, tekninen osaaminen, kielet, kulttuuri ja estetiikka). Mikäli sinulla on olemassa tähän osaamiseen liittyvää materiaalia, vaikkapa työnäytteitä, voit liittää ne osaan seitsemän.

Muista, että kaikki saavuttamasi osaaminen on arvokasta kun koko oppimisprosessi arvioidaan:
Mahdollinen osaaminen:

- **Tavoitteen mukainen osaaminen**

(liittyy ammatilliseen toimintaan, mutta ei ole mainittu aiemmin kokonaisuudessaan kuvauksessa. Osaaminen voi liittyä aiempaan ammatilliseen toimintaan, esimerkiksi hallintotyöhön tai majoitustoimintaan tms);

- **Avaintaidot**

(liittyy vuorovaikutukseen, yhteistyöosaamiseen, vapaaehtoistyöhön, esimerkiksi kyky ratkaista konflikteja ja työskennellä tiimissä; IT-taidot, yrittäjyysosaaminen, tekniset taidot ja kielitaito, esteettiset kyvyt).

4. ITSEARVIOINTI OSAAMISESTA:

(Esiteltävä aineisto liittyy ammatillisen oppimisen tuloksiin))

Itsearviointi – prosessi, jossa henkilö arvioi omaa oppimistaan ja sen tuloksia. Se tehdään yleensä itsetutkiskellen reflektion kautta.

Kokemus – subjektiivinen ymmärrys nykytilanteesta. Pohjimmiltaan kokemus määrittää aiempaa oppimista. Kokemuksellinen oppiminen vaatii reflektiota ja yhteensovittettua toimintaa.

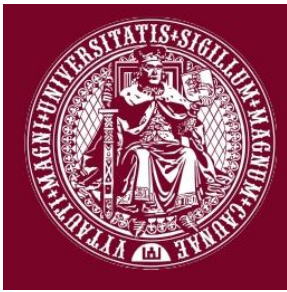
Reflektio (lat. reflectio – katsoa taakse) tarkoittaa syvällistä pohdintaa, järkeilyyn ja analyysiin perustuen.

Reflektiota on kolmea tyyppiä:

- *Refleктоiva toiminta*, joka tehdään tapahtuman jälkeen (tietyn tilanteen jälkeen) ja on suunnattu menneisyyteen.
- *Reflektio toiminnan aikana*, ennakoit tapahtumia (esimerkiksi: suoritettu tehtävä, työntekijä-asiakas vuorovaikutus), jotka kohdistuvat nykyhetkeen. Reflektio toiminnan aikana ylläpitää vuorovaikutusta tehtävän suorittamisen joustavuuden ja muunneltavuuden välillä.
- *Reflektio ennen toimintaa suoritetaan ennen tapahtumia ja on suunnattu nykyhetkeen. Nykyhetken arvioinnin ja ennakoitavien vaikutusten reflektoinnin avulla voidaan ennakoida ja suunnitella toimintaa tilanteessa.*

Reflektioprosessilla on oma erityinen oppimiskehänsä, jonka ymmärrämme neljänä vaiheena:

- Toiminnan vaiheet – Mitä tein?
- Tarkestelun vaiheet – Missä olen nyt?
- Oppimisen vaiheet – Mitä opin?
- Mukauttamisen vaiheet – Miten vahvistan oppimistani?

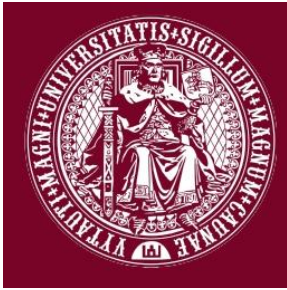

Oppimisen vaiheet reflektoinnin kehällä:

- *Itseensä katsominen ja ymmärtäminen.* Se on omat ajatuksesi, toiminta, asenteet, arvot ja samastuminen, uudelleenarviointi ja analyysi.
- *Tilanteiden, joissa henkilö työskenteli tai työn analyysi.* Analyysi, johdonmukainen tilanteen avaintietojen kanssa, on se joka ja mikä haastavat ihmisten reaktioita ja vastareaktioita tilanteissa.
- *Kysymysten ja haasteiden herääminen.* Etsitään merkityksiä, tietyissä tilanteissa uutta asennetta. Kysymykset ja haasteet määrittävät henkilön ymmärrystä.
- *Synteesi uuden ymmärryksen ja toiminnan tärkeyden välillä.* Annat uuden merkityksentoiminnalle ja se stimuloi uudenlaisen käyttäytymisen, ajattelun, arvojen ja asenteiden kehittymistä.
- *Kykyjen ja tulosten tutkiminen; työsuunnitelman laatiminen.* Uusi näkemys itsestä voi vaikuttaa käyttäytymiseen uusissa tilanteissa tulevaisuudessa. Uuden ymmärryksen ja merkitysten käyttö testataan uusien asenteiden ja ideoiden käytännön toimintana. Se tarkoittaa reflektointia joka sisältää ajatuksen siitä, että ihminen tunnistaa erilaisen käyttäytymisen eri tilanteissa ja sen, mitä siitä seuraa, miten se vaikuttaa tilanteeseen ja henkilöön.
- Kysymyksiä, jotka voivat auttaa oppijaa itseanalyysiin ja reflektioon:
 - Minkä tehtävän suoritan?
 - Mitkä ovat saavutukseni?
 - Mitä kykyjä ja taitoja minulla on?
 - Miä kykyjä ja taitoja tarvitsen?
 - Miten arvioin ammatillisen valmistautumiseni?

Arvioi tällä sivulla reflektoinnin avulla oppimistasi ja ammatillisen toiminnan saavutuksia.

5. URANÄKYMÄT:

Analysoi uranäkymiäsi ammatilliselta ja henkilökohtaisten saavutusten kannalta sekä oppimisen kannalta..

Miten suorittamasi toiminta voi vaikuttaa urakehitykseen ja ammatilliseen kehittymiseen:

- **Henkilökohtaisen kehittymisen näkymät;**

- **Oppimisen avulla kehittymisen näkymät;**

- **Ammatillisen kehittymisen näkymät**

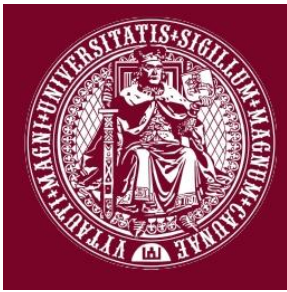
6. TYÖNANTAJAN ARVIO OPPIJAN TYÖSKENTELYSTÄ JA TULOKSISTA

Työnantajan arviointi ei ole välttämätön, mutta suositeltava..

Tämä osa on tarkoitettu työnantajan palautteelle opiskelijan oppimisesta ja muusta toiminnasta. Arvioinnissa huomioi erityisesti itsenäisen työskentelyn kriteerin mukaisesti taitotaso:

- 1- Voiko toimiminen toisen henkilön kanssa auttaa toiminnassa;
- 2- Saako opiskelija normaaleissa olosuhteissa toiminnan sujumaan;
- 3- Pystyykö opiskelija toimimaan muuttuvissa olosuhteissa;
- 4- Osaako opiskelija selittää, miksi toimitaan tietyllä tavalla ja miksi se on tarpeen juuri sillä tavalla.

Työssäoppiminen organisaatiossa:	Toiminnan arviointi			
Työssä saavutettu osaaminen: - käytännön työskentely - työvälineiden käyttö - ruoka-aineiden tunnistaminen - muiden hyödykkeiden tunnistaminen - vuorovaikutus asiakkaiden kanssa - tietotekniikan käyttö työtoiminnassa - kielitaito - organisaation hallinnon ja yrityksen perustamisen perustiedot - muu (täydennä) - -				

Henkilökohtaiset ominaisuudet (alleiviivaa itseesi sopivat):

- vastuullisuus
- rehellisyys
- perusteellisuus
- vuorovaikutustaito
- tarkkuus
- tiimityötaiteinen
- kyky ratkoa omat ongelmat
- sitoutuminen organisaatioon
- joustavuus
- muu, mikä_____

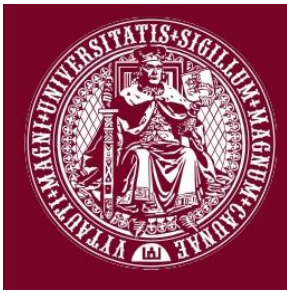
Muistiinpanoja, kommentteja:

Työnantajan tai hänen edustajansa nimi ja allekirjoitus:

Työpaikka:

Asema työyhteisössä:

Arviointipäivämäärä:

7. OPPIMISEN DOKUMENTOINTI:

Tässä esitetään kaikki oppimisen arvioinnin dokumentit:

Todistukset koulutuksesta;

Todistukset non-formaalista oppimisesta;

Avaintaidot- aineisto;

Ammatillinen osaaminen – aineisto (työnäytteitä);

Muut asiakirjat, joilla voidaan todentaa opiskelijan osaaminen kokonaisuudessaan.

Opiskelijan allekirjoitus